

NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG ĐÀO TẠO, BỒI DƯỠNG CÁN BỘ, CÔNG CHỨC CẤP XÃ Ở TỈNH QUẢNG BÌNH TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

TS. LÊ MINH TUYNH

Phó Hiệu trưởng Trường Chính trị tỉnh Quảng Bình

Đội ngũ cán bộ, công chức (CBCC) cấp xã có vai trò hết sức quan trọng trong xây dựng và hoàn thiện bộ máy chính quyền cơ sở, trong hoạt động thực thi công vụ. Hiệu lực, hiệu quả của bộ máy chính quyền cấp xã nói riêng và hệ thống chính trị nói chung, xét đến cùng được quyết định bởi phẩm chất, năng lực và hiệu quả công tác của đội ngũ CBCC cấp xã. Vì vậy, việc nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ CBCC cấp xã, có trí tuệ, kiến thức và trình độ năng lực để thực thi chức năng, nhiệm vụ theo đúng pháp luật, bảo vệ lợi ích hợp pháp của tổ chức, cá nhân và phục vụ nhân dân là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của Đảng, Nhà nước và cả hệ thống chính trị. Để đạt được mục đích này, đòi hỏi nhiệm vụ về đào tạo, bồi dưỡng CBCC cấp xã trong giai đoạn hiện nay là một yêu cầu mang tính cấp thiết.

Hiện nay, Quảng Bình có 8 huyện, thành phố, thị xã với 159 đơn vị hành chính cấp xã (phường, thị trấn). Đến tháng 12/2017, toàn tỉnh có 3.265 CBCC cấp xã, trong đó có 1.618 công chức; có 1.647 và 7.159 người hoạt động không chuyên trách. Cán bộ chủ chốt cấp xã, thôn, tổ dân phố có 998 người, trong đó có 477 người làm công tác đảng, đoàn thể; công tác chính quyền có 521 người. Theo số liệu kết quả điều tra về chất lượng cán bộ, đa số cán bộ chủ

chốt cấp xã ở tỉnh Quảng Bình có trình độ chuyên môn từ trung cấp trở lên, trong đó 647 đồng chí có trình độ đại học, cao đẳng chiếm 64,8%; 6 đồng chí có trình độ thạc sĩ, chiếm 0,1%. Về trình độ lý luận chính trị, có 938 đồng chí có trình độ trung cấp, chiếm 93,99%; 30 đồng chí có trình độ cao cấp chính trị, chiếm 3%. Tỷ lệ cán bộ được bồi dưỡng kiến thức về quản lý hành chính nhà nước, trình độ tin học ngày càng tăng chiếm tỷ lệ 81,12%. Năm 2017, sau khi hoàn chỉnh quy hoạch, Ban Thường vụ Tỉnh ủy Quảng Bình đã mở lớp đào tạo nguồn Bí thư cấp ủy cấp xã cho 159 xã, phường, thị trấn được quy hoạch với tổng số 159 đồng chí. Đây sẽ là những người đã và đang trực tiếp thực hiện việc đưa chủ trương, đường lối, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với nhân dân, tích cực tuyên truyền, vận động và tổ chức nhân dân thực hiện.

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 của Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa IX ngày 18/3/2002 về: “Đổi mới và nâng cao chất lượng hệ thống chính trị ở cơ sở xã, phường, thị trấn” và Quyết định số 03/2004/QĐ-TTg ngày 7/1/2004 của Thủ Tướng Chính phủ về phê duyệt định hướng đào tạo, bồi dưỡng CBCC cấp xã đến 2010; Nghị định số 29/2013/NĐ-CP ngày 8/4/2013 của Chính phủ bổ sung một số điều Nghị định số 92/2009 ngày 22/10/2009

của Chính phủ về chức danh, số lượng một số chế độ chính sách đối với CBCC xã, phường, thị trấn và những người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã. Nêu rõ các chỉ tiêu về số lượng, trình độ đạt được của mỗi loại CBCC cấp xã, theo đó đến năm 2010, CBCC cấp xã phải có trình độ trung cấp lý luận chính trị, chuyên môn nghiệp vụ đối với cán bộ đảng, đoàn thể và trình độ trung cấp lý luận chính trị, chuyên môn nghiệp vụ, quản lý nhà nước đối với cán bộ chính quyền.

Thực hiện các nghị quyết và quyết định trên, ngày 29/10/2010, Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình đã có Nghị quyết số 149/NQ-HĐND về quy định số lượng chức danh một số chế độ chính sách đối với cán bộ hoạt động không chuyên trách ở xã, phường, thị trấn và ở thôn, tổ dân phố trên địa bàn tỉnh Quảng Bình. Ngày 2/12/2011, Hội đồng nhân dân tỉnh Quảng Bình ban hành Nghị quyết số 28/2011/NQ-HĐND về việc sửa đổi, bổ sung một số quy định về chức danh một số chế độ chính sách đối với những người hoạt động không chuyên trách ở xã, phường, thị trấn và ở thôn, tổ dân phố trên địa bàn tỉnh. Trước yêu cầu đó, cùng với sự quan tâm của cấp ủy đảng, chính quyền, trong những năm qua, đội ngũ CBCC cấp xã ở tỉnh Quảng Bình đã có sự phát triển cả về số lượng và chất lượng. Việc bầu cử, phê chuẩn, bổ nhiệm cán bộ đã được thực hiện đúng theo tiêu chuẩn, quy định, bước đầu bố trí được các chức danh công chức phù hợp với trình độ chuyên môn được đào tạo, việc quản lý và sử dụng công chức đã dần đi vào nền nếp. Hầu hết số công chức được tuyển dụng, bổ nhiệm, điều động, luân chuyển đều có trách nhiệm với công việc và vị trí công tác được giao.

Những kết quả đạt được trong công tác

nâng cao chất lượng đội ngũ CBCC cấp xã trong thời gian vừa qua có sự đóng góp rất lớn của công tác đào tạo, bồi dưỡng CBCC cấp xã.

Năm 2015, đã đào tạo, bồi dưỡng gần 2.732 người; Năm 2016, 3.570 người; Năm 2017, có gần 3.291 lượt CBCC cấp xã được cử đi đào tạo, bồi dưỡng về lý luận chính trị, quản lý nhà nước, chuyên môn, nghiệp vụ lãnh đạo quản lý và 6 tháng đầu năm 2018 đã thực hiện được đào tạo bồi dưỡng cho 1.597 CBCC cấp xã. Đặc biệt, trong những năm gần đây, việc đào tạo, bồi dưỡng CBCC cấp xã theo hướng chuyên sâu và theo hướng chức danh ngày càng được quan tâm hơn trên cơ sở thực hiện triển khai các quyết định của Chính phủ và Nghị quyết của HĐND, UBND tỉnh Quảng Bình và kế hoạch của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về đào tạo chuyên môn, lý luận chính trị, bồi dưỡng quản lý nhà nước, tin học, ngoại ngữ... cho CBCC cấp xã đã được đẩy mạnh. Nhìn một cách tổng quan đến nay, cơ bản của đội ngũ CBCC có trình độ chuyên môn, lý luận chính trị và năng lực để thực hiện các nhiệm vụ được giao, góp phần nâng cao các mặt công tác, khơi dậy nguồn lực của nhân dân, nâng cao trình độ dân sinh, dân trí, dân chủ ở cơ sở, góp phần vào sự phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng Đảng, chính quyền, đảm bảo an ninh chính trị, quốc phòng ở địa bàn cấp xã.

Qua khảo sát từ thực tế CBCC cấp xã được cử đi đào tạo, bồi dưỡng hiện nay cho thấy: Về lý luận chính trị: đối với cao cấp chỉ có 7,14% đã được đào tạo; trung cấp lý luận chính trị - hành chính 75,51%. Về chuyên môn: nếu năm 2010 trình độ chuyên môn của đội ngũ CBCC cấp xã chủ yếu là trình độ trung cấp chiếm 65,21% thì đến năm 2017 đã tăng lên 77,03%. Đối với trình độ quản lý hành chính nhà nước của CBCC thì ở Quảng Bình số lượng chưa

được bồi dưỡng còn nhiều. Bên cạnh số lượng đào tạo, bồi dưỡng chưa đạt được tỷ lệ theo yêu cầu, những kiến thức trang bị cho người học còn hạn chế, chưa sát với đối tượng. Do vậy, còn ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả chất lượng đào tạo, bồi dưỡng CBCC. Trình độ, năng lực của CBCC vẫn còn nhiều hạn chế, chưa đáp ứng với yêu cầu nhiệm vụ đối với một tỉnh Quảng Bình đang phát triển trong xu thế hội nhập.

Tình trạng trên xuất phát từ một số nguyên nhân chủ yếu sau:

Thứ nhất, số lượng CBCC cấp xã, phường, thị trấn trong tỉnh có yêu cầu được thường xuyên đào tạo, bồi dưỡng để phù hợp với thực thi công vụ trong tình hình mới. Trong khi đó cơ sở và thời gian đào tạo, bồi dưỡng chưa thật sự đảm bảo yêu cầu của thực tế công việc.

Từ thực tế CBCC cấp xã có sự biến động thường xuyên. Mặc dù đã được xác định theo vị trí công việc - cán bộ chuyên trách và công chức chuyên môn, trong đó công chức chuyên môn được xác định làm việc ổn định, lâu dài nhưng trên thực tế qua mỗi nhiệm kỳ, việc luân chuyển, điều động từ công chức chuyên môn sang đảm nhiệm các chức danh cán bộ chuyên trách vẫn còn diễn ra khá phổ biến. Bên cạnh đó, công chức cấp xã là người thiết lập chuyên môn nhưng điều đáng nói là đội ngũ này chưa được đào tạo, bồi dưỡng về chuyên môn còn số lượng nhiều. Hiện nay ở tỉnh Quảng Bình, lĩnh vực kiến thức mà công chức cấp xã thiếu nhiều nhất là quản lý hành chính nhà nước. Đây là một yêu cầu đòi hỏi rất lớn đối với CBCC cấp xã trong công tác được bồi dưỡng, đào tạo để họ có thêm kiến thức, trình độ về quản lý hành chính nhà nước để thực thi công vụ.

Thứ hai, do vị trí các đơn vị hành chính cấp xã khác nhau nên ảnh hưởng đến trình độ kiến

thức xuất phát của CBCC cấp xã (trừ CBCC xã, phường, thị trấn và một số ít xã của đồng bằng) nhìn chung thấp, nên trong công tác đào tạo, bồi dưỡng còn nhiều bất cập về thời gian, nội dung, yêu cầu nên ảnh hưởng đến công tác đào tạo, bồi dưỡng, đạt quy chuẩn là khó khăn. Nhiều địa phương trên địa bàn tỉnh Quảng Bình thực hiện công tác đào tạo, bồi dưỡng CBCC còn chậm đổi mới, mang tính hình thức, nhất là những xã vùng sâu, vùng xa. Hiện nay, tỉnh Quảng Bình còn có 40 xã khó khăn và đặc biệt khó khăn. Một số địa phương thực hiện chế độ chính sách cho hoạt động đào tạo, bồi dưỡng chưa hợp lý.

Thứ ba, nhận thức về trách nhiệm trong học tập, nâng cao trình độ của một số CBCC cấp xã chưa đúng. Hơn nữa, một số CBCC cấp xã khi tham gia học tập không phải để hướng tới việc thực thi nhiệm vụ, công việc được giao mà chủ yếu là để có đầy đủ bằng cấp, để đủ điều kiện cho việc nâng lương, sắp xếp bố trí cán bộ ở địa phương. Vì vậy, trong quá trình tham gia đào tạo, bồi dưỡng không thực sự tích cực học tập nên vẫn còn tình trạng cán bộ có bằng cấp theo quy định năng lực thực tế chưa đảm bảo theo yêu cầu của việc thực thi nhiệm vụ được giao.

Thứ tư, đối với các cơ sở đào tạo, bồi dưỡng thực hiện quá trình đào tạo trên cơ sở cái mình có (tức chương trình, nội dung, thời gian) nhiều hơn là căn cứ vào yêu cầu của người học và đòi hỏi từ thực tế của địa phương. Chương trình đào tạo bồi dưỡng còn nhiều trùng lặp, nặng về lý thuyết, chưa đáp ứng với yêu cầu từ thực tiễn của người học, chưa sát với các địa phương ở cơ sở. Chính vì vậy, số lượng đào tạo, bồi dưỡng không nhỏ nhưng hiệu quả chất lượng đào tạo để giúp cho CBCC cấp xã khi thực hiện công việc còn hạn chế.

Từ thực trạng cũng như nguyên nhân của

những hạn chế ở tỉnh Quảng Bình trong thời gian qua, công tác đào tạo, bồi dưỡng CBCC cấp xã trong thời gian tới cần phải làm tốt một số nội dung sau:

Thứ nhất, phải tiếp tục quán triệt sâu sắc quan điểm, tư tưởng chỉ đạo của Đảng về CBCC cấp xã được nhấn mạnh trong các nghị quyết và quyết định về công tác đào tạo, bồi dưỡng CBCC, được cụ thể hóa theo quyết định và nghị quyết của Tỉnh ủy, HĐND, UBND tỉnh Quảng Bình về phê duyệt kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng cán bộ giai đoạn 2015-2020. Tổ chức sơ, tổng kết việc triển khai nghị quyết, quyết định và kế hoạch về đào tạo, bồi dưỡng CBCC xã, phường, thị trấn, qua đó để tìm ra những nhiệm vụ hạn chế đến việc thực hiện kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng và việc nâng cao trình độ CBCC cấp xã.

Thứ hai, đảm bảo sự gắn kết giữa công tác quy hoạch CBCC cấp xã, gắn với việc đào tạo bồi dưỡng. Xây dựng và thực hiện tiêu chuẩn hóa CBCC cấp xã để làm tốt công tác quy hoạch, lúc đó mới đánh giá, lựa chọn CBCC đưa vào quy hoạch, đào tạo, sử dụng đúng cán bộ trong quy hoạch, làm tốt công tác này mới đảm bảo được việc gắn kết chặt chẽ giữa quá trình đào tạo và quy trình sử dụng cán bộ trong thời kỳ mới ở chính quyền cấp xã.

Thứ ba, từ thực tế và qua nghiên cứu tình hình thực tế về công tác đào tạo, bồi dưỡng ở tỉnh Quảng Bình, theo chúng tôi cần đổi mới phương thức đào tạo, bồi dưỡng theo chỉ tiêu sang đào tạo theo nhu cầu, tạo ra cơ chế đào tạo, bồi dưỡng theo đơn vị đặt hàng gắn việc đào tạo, bồi dưỡng với việc sử dụng để kịp thời nâng được tỷ lệ đạt chuẩn cho đội ngũ CBCC cấp xã trong giai đoạn hiện nay. Theo đó, để góp ý, đổi mới nội dung chương trình, tài liệu; nâng cao chất lượng, nội dung chương trình,

giáo trình, tài liệu đào tạo, bồi dưỡng phải bám sát thực tiễn từ nhu cầu của người học để khắc phục trùng lặp trong các nội dung chương trình của công tác đào tạo, bồi dưỡng.

Thứ tư, tăng cường chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên đủ về số lượng, đảm bảo chất lượng, có chuyên môn sâu, kiến thức thực tiễn phong phú và phương pháp sư phạm để thực hiện công tác đào tạo, bồi dưỡng cho đội ngũ CBCC cấp xã. Nhất là trong giai đoạn hiện nay, cần có kế hoạch đưa giảng viên đi thực tế cơ sở để có thêm thực tiễn ở cơ sở, có như vậy mới đưa chất lượng đào tạo, bồi dưỡng đi vào nền nếp, có chiều sâu, chất lượng. Cần quan tâm hơn về cơ sở vật chất, đầu tư trang thiết bị dạy và học đối với Trường Chính trị tỉnh và các Trung tâm bồi dưỡng chính trị cấp huyện phù hợp với việc triển khai, áp dụng các phương pháp giảng dạy hiện đại, phát huy tính tích cực của người học, có như vậy mới nâng cao được chất lượng đào tạo, bồi dưỡng CBCC của chính quyền cấp xã ở tỉnh Quảng Bình hiện nay ■

Tài liệu tham khảo:

1. Quyết định số 363-QĐ/TU ngày 21/10/2016 về Ban hành đề án mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác học tập, quán triệt, tuyên truyền nghị quyết của Đảng cho cán bộ, đảng viên và nhân dân giai đoạn 2016-2020.

2. Chương trình hành động số 08-CTr/TU ngày 26/12/2016 về Chương trình hành động của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về đổi mới công tác cán bộ.

3. Chỉ thị số 23/CT/TW ngày 9/02/2018 của Ban Bí thư về tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu quả học tập, nghiên cứu, vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin trong tình hình mới.

4. Nghị quyết số 26-NQ/TW ngày 19/5/2018 của Hội nghị lần thứ bảy, Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ.